

[Typ hier]

IKC DE WATERSNIP

KERN HINDROPWANG | OPENBAAR PRIMAIR ONDERWIJS ZOETERMEER

Veiligheid Plan van aanpak

IKC De Watersnip

Visie IKC De Watersnip op veiligheid

Een school heeft de taak om een veilige omgeving te creëren waar kinderen optimaal tot leren komen. Bij een veilige school wordt consequent aandacht gegeven aan het realiseren van een veilig schoolklimaat en aan het voorkomen, herkennen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag. Door als school kritisch te blijven kijken en te anticiperen op ieder incident kan herhaling van grensoverschrijdend gedrag beperkt worden.

Naast het leren is het ontwikkelen van een eigen persoonlijkheid essentieel onderdeel van een veilige school. Voor kinderen is het nodig om zich kwetsbaar te kunnen opstellen, het gevoel hebben erbij te horen en dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen. Zorg dragen voor sociale veiligheid gaat dus verder dan alleen het tegengaan van onveiligheid. Leerlingen hebben de mogelijkheid nodig om te leren waar grenzen liggen, om fouten te mogen maken, om verantwoordelijkheden te nemen en hierop aangesproken te worden. Dit alles doet een beroep op de pedagogische professionaliteit in een de school.

Vanuit de Wet op veiligheid is een school verplicht om aan onderstaande eisen te voldoen:

- Actief veiligheidsbeleid voeren
- Monitoren van de veiligheidsbeleving van de leerlingen
- Aanspreekpunt pesten en coördineren van anti-pestbeleid

Acties schooljaar 2021/2022

➤ **Contactpersoon**

079-3515723

➤ **Week Tegen Pesten 27 september- 1 oktober 2021**

Het motto van de Week Tegen Pesten 2021 is **'Buitensluiten? Uitgesloten!'**. Samen zorg je voor een groepsklimaat waar iedereen erbij hoort, een plek heeft en zich welkom voelt. Buitensluiten hoort daar niet bij! Door mee te doen aan de Week Tegen Pesten, maak je een goede start in het nieuwe schooljaar waarin je met elkaar zorgt voor een fijne en veilige school.

Buitensluiten is een ernstige vorm van pestgedrag. Bij een groep willen horen is één van de basisbehoeften van de mens. Als je de toegang tot zo'n groep wordt ontzegd kan dit grote gevolgen hebben voor je zelfbeeld. Hoe jong of oud je ook bent. Het niet bij een groep horen is een belangrijke stressfactor die op termijn kan zorgen voor achterstand op gebied van sociale en empathische ontwikkeling.

"In een sociaal veilige omgeving heeft iedere leerling het recht om mee te mogen doen en erbij te horen." – Marijke van der Zalm – adviseur pesten en projectleider Week Tegen Pesten

Toch is het niet vanzelfsprekend dat iedereen erbij hoort. Leerlingen worden bijvoorbeeld uitgesloten vanwege leeftijd, gender, seksuele oriëntatie, beperking, etniciteit, levensbeschouwing, opvattingen etc.

Tegelijkertijd kunnen al dit soort 'redenen' ook een manier zijn van de groep om het buitensluiten te rechtvaardigen. Het suggereert dat als je wel voldoet aan de norm, je er weer bij hoort. Maar zo simpel is het vaak niet. Stel je wordt gepest met je haarkleur of kledingkeuze en je verandert dit, dan wordt er weer iets nieuws verzonnen. Er ligt dus iets anders aan ten grondslag, in de meeste gevallen een onveilige groeps sfeer.

*"De redenen die worden opgegeven over het waarom iemand niet mee mag doen, zijn dus redenen die achteraf bedacht worden. De echte reden ligt vrijwel altijd in een onveilige groepsituatie..." – Mieke van Stigt**

Wat vraagt dit van jou?

Het bereiken van een positief groepsklimaat waarin iedereen er als vanzelfsprekend bij hoort vraagt leiderschap van jou als leraar. Dat betekent duidelijkheid over welk gedrag wel en niet acceptabel is. Het vraagt continue aandacht om je leerlingen te begeleiden in een respectvolle omgang met elkaar. Aandacht voor duidelijke afspraken, verbinding, omgaan met verschillen en nieuwsgierig zijn naar elkaar. En het vraagt bewustwording van je eigen normen, waarden en vooroordelen. Onbewust sturen deze namelijk ons eigen handelen.

Doe mee!

De Week Tegen Pesten wordt ieder jaar in september georganiseerd door Stichting School & Veiligheid. Met deze week ondersteunen we jou als leraar met inspiratie, informatie en (les)materiaal om met je klas aan de slag te gaan. Pesten voorkomen doe je het hele jaar, actief. Door aan het begin van het schooljaar mee te doen met de Week Tegen Pesten zet je alvast de positieve toon voor het komende schooljaar.

Meedoen aan de Week Tegen Pesten is eenvoudig. Op de pagina Doe mee! vind je alle informatie.

➤ **Ondertekenen pestprotocol**

Op het pestprotocol staan de schoolregels rondom pesten. Ieder jaar wordt dit protocol ondertekend door een afgevaardigde uit iedere groep en uiteindelijk de directeur. De poster komt centraal in de school te hangen.

In de groepen wordt het protocol besproken en ondertekenen alle leerlingen het protocol. Dit komt in de groep te hangen en wordt betrokken bij de sociaal emotionele lessen vanuit de methode KWINK.

➤ **Groepsvorming**

Gedurende het hele schooljaar wordt in de groepen les gegeven rondom groepsvorming. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende fasen van groepsvorming. In de eerste twee weken van het schooljaar wordt er iedere dag een les rondom dit onderwerp gegeven. Hierna wordt het wekelijks. Als er veranderingen in een groep plaats vinden, zoals het wisselen van leerkracht of een nieuwe leerling in de groep, dan begint het proces opnieuw en zal opnieuw aandacht aan de groepsvorming besteed worden. Na een vakantie wordt extra aandacht besteed aan de groepsvorming.

➤ **Vertrouwenspersoon**

In de school is een vertrouwenspersoon aangewezen die zowel voor de leerlingen als voor de leerkrachten te benaderen is. Bij deze persoon hebben zij de mogelijkheid om te praten over mogelijke problemen.

➤ **Time-outprotocol**

In het time-outprotocol wordt de manier waarop de leerkrachten op de Watersnip omgaan met ongewenst en grensoverschrijdend gedrag van leerlingen en de gevolgen hiervan beschreven.

Ongewenst of grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat leerlingen niet naar behoren les kunnen krijgen en verstoort het leerplezier van de andere kinderen.

Van ongewenst gedrag is sprake als de leerling zich niet aan de school- of klassenregels houdt. Van grensoverschrijdend gedrag is er sprake bij fysiek geweld zoals schoppen en slaan, uitschelden van de leerkracht en/of het in gevaar brengen van de veiligheid van zichzelf, medeleerlingen en leerkrachten.

Als er sprake is van ongewenst gedrag spreekt de leerkracht de leerling aan op zijn of haar gedrag. Wanneer het ongewenste gedrag na drie waarschuwingen aanhoudt, volgt een time-out. Als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag volgt direct een time-out.

Wat is een time-out?

Een time-out is een maatregel waarbij een kind uit de groep geplaatst wordt vanwege ongewenst of grensoverschrijdend gedrag. Wanneer een kind uit de groep wordt geplaatst, wordt het altijd onder toezicht geplaatst.

Registratie over deze incidenten gebeurt in Parnassys. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

➤ **Monitoren veiligheidsbeleving leerlingen**

Eén keer per jaar wordt via Vensters de Monitoring Sociale Veiligheid afgenomen. Deze online vragenlijst wordt afgenomen bij de leerlingen van de groepen 5 t/m 8. Na afname wordt de uitkomst geanalyseerd om vervolgens in de groepen een plan van aanpak te maken.

➤ **ZIEN**

Zien! brengt niet alleen het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen in kaart, maar stelt ook concrete doelen op, geeft handelingssuggesties weer en verwijst naar veel SoVa-methoden en -materialen. Dit door observaties goed te analyseren. De Zien-vragenlijst wordt twee keer per jaar door de leerkrachten van IKC De Watersnip ingevuld. Naar aanleiding hiervan worden in de groepsbespreking met de intern begeleider doelen geformuleerd. Dit kunnen individuele doelen zijn, maar ook groepsdoelen. Aan de hand hiervan wordt een plan van aanpak gemaakt.

Het Zien! expertsysteem hanteert zeven dimensies, waarvan twee dimensies informatie geven over het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling (signaaldimensies). De overige vijf dimensies gaan in op de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied (vaardigheidsdimensies). Ook kunnen leerlingen een tweetal vragenlijsten invullen die dezelfde dimensies bevragen.

Met Zien! kan je het hele proces van handelingsgericht werken doorlopen: van signaleren tot handelen. Op die manier word je als leerkracht geholpen bij het opstellen van een aanpak, zowel voor de groep als voor de leerling.¹

➤ **Evaluatie gebruik methode Sociaal Emotioneel Leren: KWINK**

Schooljaar 2020-2021 is een nieuwe methode aangeschaft. Na de zomervakantie is hiermee gestart met als start een presentatie over de methode.

Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. Sluit goed aan bij de principes van PBS (Positive Behaviour Support).

¹ <https://www.parnassys.nl/producten/modules/zien>

Daarom Kwink:

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten;
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak;
- Zorgt voor een sociaal veilige groep;
- Verhoogt de leeropbrengsten;
- Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties;
- Biedt iedere les unieke filmpjes
- Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid

Kwink is wetenschappelijk onderbouwd en erkend. Het is geïnspireerd op het boek 'Groepsplan Gedrag, planmatig werken aan passend onderwijs' van dr. Kees van Overveld. Kees van Overveld is inhoudelijk adviseur van Kwintessens, de maker van Kwink. Hij bundelde zijn ervaring en kennis én bewezen wetenschappelijke inzichten in het boek 'Groepsplan Gedrag'.

Internationaal onderzoek (www.casel.org) wijst uit dat een sterk ingevuld programma voor sociaal-emotioneel leren (SEL) in combinatie met goed klassenmanagement, ook tot hogere scores leidt voor taal, lezen en rekenen.

De onafhankelijke Erkenningcommissie interventies heeft Kwink erkend als 'goed onderbouwd'.

Kwink is daardoor nu opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd instituut (NJI).

Er is een koppeling tussen Kwink en ZIEN.

Actie: gebruik methode evalueren. Wat gaat goed? Wat gaat niet goed?
Zijn er aanvullingen nodig? Zo ja, op welk gebied?

➤ **Gastlessen bureau Halt**

Ieder schooljaar worden er in de groepen 7 en 8 gastlessen verzorgd door bureau Halt. Hierbij kan de keuze gemaakt worden uit onderstaande:

- Jeugdcriminaliteit;
- Invloed van de groep;
- Veilige publieke taken;
- Overlast rond de jaarwisseling;
- Online veiligheid met aandacht voor: Whatsapp gebruik, hacking, digipesten en sexting;

Ieder schooljaar wordt gekeken naar de groepen en naar aanleiding daarvan wordt een keuze gemaakt in de gastlessen. Dit jaar is gekozen voor 'invloed van de groep' en 'online veiligheid'. Dit omdat rondom deze thema's vaker problemen worden ervaren.